

ЈАВНА УСТАНОВА
ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА
ХЕРЦЕГ НОВИ

Број 130

ХЕРЦЕГ НОВИ 05.04. 2024 год.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2023. ГОДИНУ

ЈУ ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ХЕРЦЕГ НОВИ

Херцег Нови, 2024. година

Садржај

1. УВОД.....	1
<i>Опити подаци о установи.....</i>	1
<i>Полазне основе.....</i>	1
<i>Дјелатност установе.....</i>	1
<i>Стручни кадар и стручно усавршавање.....</i>	2
<i>Рад Савјета установе.....</i>	2
<i>КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И МСК „ТРГ ОД КЊИГЕ“.....</i>	3
2. ОСНОВНИ ФОНД И КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ.....	7
<i>Фонд.....</i>	7
<i>Ревизија књижног фонда.....</i>	8
<i>Услуге.....</i>	9
3. МАТИЧНА СЛУЖБА.....	10
4. САРАДЊА.....	10
5. ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА БОКЕ КОТОРСКЕ.....	11
6. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА И ПОРТАЛ БИБЛИОТЕКЕ.....	11
7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ.....	12
8. ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ.....	12
9. ОСТАЛИ ПОСЛОВИ.....	13

1. УВОД

Општи подаци о установи

НАЗИВ: Јавна установа Градска библиотека и читаоница Херцег Нови

СЈЕДИШТЕ: Херцег Нови

АДРЕСА: Трг Херцег Стјепана бр. 6

E-mail: biblhn@t-com.me

Web: <http://www.bibliotekahercegnovi.co.me>

КОНТАКТ: +382 (0)31/321-900

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ ЗА ЗАСТУПАЊЕ: в. д. директора, Јасна Маслан, дипломирани менаџер

Полазне основе

Пословање Библиотеке обављало се у складу са Законом о управљању и унутрашњим контролама у јавном сектору („Сл. лист ЦГ“, бр. 75/18), Законом о култури (Сл. лист ЦГ, бр. 49/2008), Законом о библиотечкој дјелатности (Сл. лист ЦГ, бр. 49/2010), Статутом ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови („Сл. лист ЦГ-ОП“, бр. 02/13), правилницима који ближе одређују обавезе и обављање стручних послова, те нормама и смјерницама међународних струковних асоцијација.

Циљ Извјештаја јесте да обавијести Скупштину Херцег Новог о:

- раду и оствареним резултатима приликом обављања функција и задатака ради којих је Библиотека и основана;
- реализацији планираних програмских активности;
- намјенском коришћењу средстава и раду органа управљања.
-

Дјелатност установе

ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови је у току 2023. године обављала функције и задатке утврђене законом, оријентишући се према потребама актуелних и потенцијалних корисника, а у оквирима својих просторних, кадровских и финансијских капацитета.

Финансијска средства добијена од оснивача у свим сегментима су трошена рационално, намјенски и према планираним пројекцијама. Активно је праћена едукација запослених и омогућено је стручно оспособљавање тамо гдје се указала потреба и прилика.

Библиотека је пословала у периоду од 1. 1. 2023. до 31. 12. 2023. по плану и програму, са мањим одступањима у зависности од непредвиђених потреба и околности на које се наилазило током године.

Стручни кадар и стручно усавршавање

Библиотека је у току 2023. године располагала кадром који је структуриран на следећи начин:

- 2 књижничара – IV степен стручне спреме и положен стручни испит за звање књижничара;
- 1 виши књижничар – VI степен стручне спреме и положен стручни испит за звање вишег књижничара;
- 4 библиотекар – VII степен стручне спреме и положен испит за звање библиотекара;
- курир-спремачица;
- директор – VII степен стручне спреме.

Након расписаног конкурса у јуну запослен је дипломирани библиотекар информатичар, са положеним стручним испитом и Cobiss лиценцом.

Током 2023. године стручно особље похађало је курсеве ради оспособљавања за рад у Cobiss-у: курс – Употреба програмске опреме Cobiss 3/преузимање записа и фонд (2 библиотекара), курс – Употреба програмске опреме Cobiss 3/каталогизација, почетни (2 библиотекара), курс – Употреба програмске опреме Cobiss 3/каталогизација, напредни (1 библиотекар), курс – Употреба програмске опреме Cobiss 3/позајмица (1 виши књижничар).

У току априла један библиотекар је излагао свој рад на Трећој међународној конференцији библиотекара у Охриду. Тема конференције била је *Улога библиотеке и професионалност библиотекара у настави*, а радови су објављени у електронском зборнику Библиотекарског удружења Сјеверне Македоније (БЗМ).

У току маја мјесеца један библиотекар излагао је на Четвртом научном скупу *Библиотеке и идентитет* који се одржавао у Панчеву и Београду.

Семинар који је организовала *P.R.A. POSLOVNA ŠKOLA ZA PUBLIC RELATIONS*, у току маја мјесеца, на тему Стратегија комуникације са јавношћу, а који је био подјељен у двије цјелине, похађали су директорица и један запослени.

Такође, у току маја мјесеца, на Међународном сајму књига „Сто хиљада разлога да дођеш“, Подгорица, присуствовали су директорица и један библиотекар.

Јесењи сајам књига „Andreva book“, Никшић посјетили су директорица и два библиотекара.

У току октобра мјесеца, у оквиру обиљежавања Националног дана подизања свијести о библиотекама, два библиотекара и директорица присуствовали су јавној трибини *Библиотеке у 21. вијеку*, која је одржана у Подгорици, а директорица је учествовала и у округлом столу *Библиотеке Боке: некад и сад*, одржаном у Котору истим поводом.

У октобру мјесецу Београдски сајам књига посјетили су директорица и виши књижничар.

У децембру мјесецу један библиотекар је излагао свој рад на XX конференцији Библиотекарског друштва Србије која је одржана у Краљеви и Врњачкој Бањи, на тему *Библиотечки простори у физичком и виртуелном окружењу*.

Рад Савјета установе

Савјет има предсједника и четири члана, од којих је један из редова запослених у Библиотеци. Савјет је радио у саставу: Госпава Косовић – предсједница, Весна Милошевић, Љиљана Бабић, Божидар Мрачевић и Војин Лазаревић – чланови.

У оквиру овог извјештајног периода одржано је 5 сједница Савјета на којима су обрађиване следеће теме: разматрање и усвајање предлога Програма рада ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови за 2023. годину; разматрање и усвајање предлога Финансијског плана ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови за 2023. годину; разматрање и усвајање предлога Извјештаја о раду за 2022. годину; Разматрање и усвајање предлога Извјештаја прихода и расхода за период 1. 1. – 31. 12. 2022. године; Предлог за именовање члана Савјета Јавног радио-дифузног сервиса Радио телевизија Херцег Нови, д.о.о.; Предлог кандидата за додјелу Октобарске награде и Повеље Општине Херцег Нови; Разматрање и усвајање предлога Програма рада ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови за 2024. годину; Разматрање и усвајање предлога Финансијског плана ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови за 2024. Годину.

КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И МСК „ТРГ ОД КЊИГЕ“

У сегменту своје допунске дјелатности Библиотека настоји да популарише књигу и читање организовањем културних програма за све профиле читалаца. Овај сегмент дјелатности има значајну улогу у обликовању културног идентитета локалне заједнице. Књижевни програми и радионице за одрасле привлаче одрасле грађане да се укључе у културни живот и оплемене своју свакодневицу. За Библиотеку ова група представља извор потенцијалних корисника библиотечких сервиса. Програме, радионице, манифестације које смо организовали видимо као својеврстан метод промоције фондова и дјелатности Библиотеке.

У току марта организовали смо промоцију романа *Папир са воденим знаком* Горана Петровића, добитника награде *Београдски победник*, коју је додијелила Библиотека града Београда за најбољи роман објављен на српском језику у 2022. години. У програму су учествовали Горан Петровић и проф. др Александар Јерков, теоретичар и историчар књижевности.

Херцеговска библиотека, у сарадњи са Градском библиотеком и читаоницом Котор, угостила је у марту ауторку Олгу Гојнић Бориловић која је представила своју књигу прича *Fenix ex Pandora*. Поред ауторке о књизи је говорила и новинарка Тамара Кликовац.

У априлу Библиотека је угостила књижевника, антологичара и публицисту Андрију Радуловића, који је заједно са др Радојем Фемићем, књижевним критичаром, представио своју књигу поезије *Откуп* коју је издало Књижевно друштво *Његош*.

Двадесет први Међународни сајам књига *Трг од књиге 2023*. одржан је у периоду 21–28. јула 2023. године, у организацији ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови и Секретаријата за културу и образовање Општине Херцег Нови, под слоганом *Ох, како је добро бити међу људима који читају књиге* (Рајнер Марија Рилке).

Реализовано је 12 књижевних програма у којима смо представили награђена дјела, издања актуелне продукције, студије и књиге са завичајном тематиком.

Књижевне програма МСК *Трг од књиге 2023*. отворио је уводном бесједом предсједник Међународног ПЕН центра, Бурхан Сонмез. У наставку програма, кроз разговор са Ненадом Шапоњом, директором ИК *Агора*, Сонмез је представио свој књижевни опус. У оквиру сајамских вечери своја посљедња издања представили су: књижевница Мирјана Бобић Мојсиловић, археолог Марко Алексић, проф. др политичких наука Славиша Орловић, проф. др психологије Жарко Требјешанин, књижевник Александар Гаталица, писац Дамир Узуновић, добитница НИН-ове награде Даница Вукићевић. У оквиру програма са завичајном тематиком представили смо посљедње наслове Босилке Пушић и капетана Предрага Кузмановског. Љубитељи поезије имали су прилику да се сретну са пјесницима Друштва новосадских књижевника: Зденком Валент Белић, Наташом Бундало Микић, Зораном Ђерићем, Перицом Милутином и Ненадом Шапоњом. Уз ауторе, о књигама су говорили и:

књижевни критичар Миомир Абовић, новинар Видосава Витка Вујновић, проф. др Вук Вуковић, књижевни критичар Милена Ђорђевић, истраживач на Институту за књижевност Александра Секулић, музејска савјетница Александра Симеуновић, књижевни критичар Милан Р. Симић, етнолог Александар Петивић, новинар Мира Потпара, директор ИК *Clio* – Зоран Хамовић и књижевни критичар Ненад Шапоња.

Најмлађој публици било је намијењено једно сајамско вече, на ком им се представио дјечији пјесник Бранко Стевановић и школа глуме Маска са представом *Између корица*.

У музичком дијелу програма учествовали су: македонска етно група *Љубојна*, музички дуо Душица Кордић – вокал, виолина и гусле и Никола Вучковић – клавира, музички дуо Босиљка Кулишић – хармоника и Николас Морета – гитара, као и бенд *Trio mare*.

На Сајму је излагао тридесет један издавач из региона, а понуда књига на штандовима, на којима су се нашли и посљедњи наслови савремене издавачке продукције, била је разнолика.

У септембру гост ЈУ Градске библиотеке и читаонице био је Владимир Скочајић Скоча, колумниста, DJ, уредник емисије Gistro FM, који је у разговору са модераторком, професорицом Снежаном Мирковић, представио своју прву збирку поезије *Понекад се пробудиш у Београду*.

У октобру Библиотека је угостила и дугогодишњу директорку Народне библиотеке „Стефан Првовенчани“ из Краљева, Драгану Типсареву, библиотекарку савјетницу у пензији, која је одржала предавање на тему *Књига – и у доба интернета*. Овом приликом били су позвани библиотекарски свих школских библиотека из подручја наше матичности, наставници језика и књижевности из херцеговских школа, као и библиотекарски библиотека из Котора и Тивта.

И ове године Библиотека је учествовала у обиљежавању Дана општине Херцег Нови, у оквиру програма свечаности *Херцег међу градовима*. Гост Библиотеке тим поводом био је новинар, публициста и музички критичар Петар Пеца Поповић, који је херцеговској публици представио своју књигу *Трећа страна плоче*. У програму је, поред аутора, учествовао и професор Михајло Пантић, уредник издања. Промоција је организована у сарадњи са Херцег фестом.

Током мјесеца децембра, у сусрет новогодишњим празницима, Библиотека је угостила инструкторку Александру Шуњаревић, која је у читаоници Градске библиотеке одржала радионицу за одрасле – прављење новогодишњих украса. Радионици је присуствовало 15 полазника.

У децембру је одржана и промоција седмотомне збирке дјела познатог пјесника и есејисте Селимира Радуловића, *Изабрана дела: I-VII*, коју је издала ИК *Лагуна*. О збирци су говорили књижевни критичар проф. др Драган Станић (псеудоним: Иван Негришорац) и књижевници Будимир Дубак и Радомир Уљаревић. Промоцију је организовала ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови у сарадњи са ЈУ Градски музеј Мирко Комненовић и галерија Јосип Бепо Бенковић.

РАД СА ДЈЕЦОМ И МЛАДИМА

Рад са дјецом и младима, усмјерен и планиран тако да младог читаоца образује до зрелог и самосвјесног корисника библиотечких услуга, представља један од значајних сегмената дјелатности Библиотеке. У оквиру овог извјештајног периода рад са дјецом и младима одвијао се кроз редовне суботње радионице, организоване дјечије посјете Библиотеци, појединачно коришћење библиотечких сервиса од стране дјете, обиљежавање значајних датума за културу, бесплатним учлањењима и програмима, гостовање дјечијих писаца и организовање литерарних конкурса.

Редовни програми, *Игром до књиге* и *Читам, маштам, стварам...* одржавани су сваке суботе од фебруара до децембра, са паузом за љетњи распуст. Програм *Игром до књиге*, намијењен дјецци узраста од 5 до 8 година, одржан је 20 пута, сваки пут на различиту тему и са новим избором штива за читање,

а у њему је учествовало 317 дјеце. У оквиру овог програма угошћени су дјечији писци: Гордана Тимотијевић, Александра Вујисић и Зорана Опачић. Програм *Читам, маштам, стварам...*, за узраст од 8 до 12 година, одржан је 20 пута, такође сваки пут на различиту тему и са различитим избором штива за читање, а у њему је учествовало 468 дјеце. У оквиру ових радионица угошћени су исти писци као и у програму *Игром до књиге*, и тиме је омогућено дјецци различитог узраста да се са књижевним ствараоцима сретну и друже. Такође бисмо истакли да су полазници редовних суботњих програма учествовали на Тротинетијади, као и да су посјетили Музеј „Мирко Комненовић“, гдје су одржане и пригодне радионице. Нова година обиљежена је програмом *Да ниједно дијете не остане без пакетића*, а том приликом су обезбијеђени пакетићи за дјеццу из социјално угрожених породица.

У оквиру сарадње са локалном заједницом – херцегновским основним школама, СМШ ЈУ „Иван Горан Ковачић“, ЈПУ *Наша радост* и организацијама које се баве образовањем дјеце и омладине, одржан је 21 програм у којима је учествовало 526 дијете. Из ове категорије истакли бисмо програме: *Библиотека у посјети... Диану*, којом приликом је са дјеццом члановима плесног клуба *Диано* читана бајка *Копелиа; 150 година од рођења Десанке Максимовић*, на ком су учествовали ученици ОШ „Милан Вуковић“ и „Дашо Павичић“, рецитујући стихове знамените пјесникиње и говорећи о њеном животу. Дјечији библиотекар је за новске основце одржао радионицу *Пут вјетра* која је одржана у *Ружи вјетрова* у парку комплекса *Лазуре*.

Крајем јануара пригодним програмом обиљежен је Празник Св. Саве. Програм је реализован у сарадњи са ђаконом Ненадом Ковачем и вјероучитељицом Иваном Јовановић. Дјеца су имала прилику да чују причу о путу Саве Немањића од принца до просветитеља, библиотекари су уприличили изложбу књига из фонда Библиотеке везаних за живот и дјело Св. Саве, а стихове и играчке посвећене Св. Сави говорила су дјеца, полазници суботњих радионица, као и дјеца која похађају вјеронауку при Црквеној општини Топалско-херцегновској. Програм је одржан за двије узрасне групе, дјеццу од 5 до 8, и од 8 до 12 година.

У циљу прослављања Празника мимозе и узимања учешћа у овој светковини, Библиотека је у сарадњи са Херцег фестом организовала гостовање реномираног дјечијег писца уз којег су одрастале многе генерације – Љубивоја Ршумовића. Полазници суботњих радионица припремили су рецитације из збирки Ршумовићеве поезије и узели учешће у програму.

Поводом 190-годишњице од рођења Јована Јовановића Змаја и Свјетског дана књиге за дјеццу – 2. априла, Библиотека је организовала литерарни конкурс на тему *Ала је леп овај свет...* у ком су учествовали ученици херцегновских основних школа од I до IX разреда, подијељени у три узрасне групе. На конкурс је кандидовано 97 радова, а додијељено је 18 награда и шест похвала Стручног жирија, за поезију и прозу посебно. Награде је додијелила председница жирија, проф. др Зорана Опачић са Учитељског факултета у Београду, која је том приликом одржала двије радионице за дјеццу мањег и већег узраста. Овом приликом Зорана Опачић је промовисала и Антологију књижевности за децу I и II, објављену у Антологијској едицији *ДЕСЕТ ВЕКОВА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ* (Књига 116), у издању Издавачког центра Матице српске из Новог Сада, чији је она била приређивач.

У циљу обиљежавања Свјетског дана књиге и ауторских права (23. април), а у сарадњи са ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић“, у читаоници херцегновске библиотеке одржан је 14. по реду литерарни конкурс *Отвори књигу, отвори свијет*. Радове је писало 27 кандидата, којима су као тема задати стихови наших прослављених пјесника, Десанке Максимовић и Риста Ратковића, чије смо јубилеје 2023. године обиљежили. Стручни жири додијелио је три награде и три похвале.

У априлу Библиотека је угостила завичајног писца и пјесникињу Весну Радовић. Укупно седамдесет и седам малишана предшколаца из ЈПУ „Наша радост“ са Топле имало је прилику да чује стихове из збирки пјесама *Код нас је била Зубић Вила* и *Канутић за промрзле птице*. У програму је учествовала и пјесникињина кћерка Милица, ученица III разреда Музичке школе „Др Војислав Вучковић“ у Београду, која је изводила пригодне музичке нумере на флаути.

У мају, у сарадњи са Црвеним крстом Херцег Нови, одржано је предавање и радионица за дјецу и родитеље на тему превенције вршњачког насиља. Водитељ радионице био је Александар Тановић, клинички психолог из Будве, члан тима Црвеног крста Црне Горе за пружање психосоцијалне подршке. Учесници су били представници виших разреда ђачких парламената ОШ „Дашо Павичић“ и ОШ „Милан Вуковић“, са наставником Душанком Ковачевић, као и представници Савјета родитеља школе на Савини. У име Црвеног крста из нашег града радионици је присуствовала и волонтерка Миа Вуковић. Радионици је присуствовао 31 ученик и 6 одраслих, као и 4 волонтера.

У мјесецу јулу одржана је *Књижевна уживаоница* дјечијег пјесника из Крагујевца, Александра Јањушевића. Пјесник је полазницима радионица, родитељима и наставницима представио своје стихове кроз игру и питалице. Радионици је присуствовало 13 дјеце и 6 одраслих.

У оквиру манифестације МСК *Трг од књиге* одржана су два дјечија програма, приликом чега су гостовали: Бранко Стевановић који је најмлађима представио своју књигу поезије *Благо нама са животињама*, и НВО „Маска“ са представом *Између корица*. Програмима је присуствовало око 100 дјеце.

У септембру, у оквиру одржавања Херцеговског стрип фестивала, Библиотека је угостила илустраторку и стрип цртача Ану Петровић, која је, по угледу на своју књигу *Стрипотерапија*, овјенчану Наградом Душко Радовић за 2022. годину, одржала радионице за дјецу млађег (8+) и старијег (14+) узраста. Други радионичарски дан био је посвећен и обиљежавању Свјетског дана писмености, гдје је уз неопходност функционалне писмености, наглашена и важност емоционалне писмености, па је уз Ану Петровић гошћа била и Милица Тушуп, психолог. Радионице су похађали ученици херцеговских основних школа, ученици СМШ „Иван Горан Ковачић“, али и дјеца из Дјечјег дома „Младост“ из Бијеле, са својим васпитачима, као и корисници Дневног центра у Херцег Новом, у пратњи запослених у тој установи (укупно 58 дјеце и 9 одраслих).

Крајем септембра и почетком октобра херцеговским малишанима се, у организацији Библиотеке, представила ауторка бројних награђиваних књига за дјецу и преводилац с њемачког језика, Краљевчанка Гордана Тимотијевић. Кроз интерактивну радионицу ауторка је представила своју нову књигу за најмлађе *Путовања пужа Максимилијана*, у издању ИК „Пчелица“, а радионици је присуствовало 17 дјеце. Ауторка је, у оквиру обиљежавања Дјечје седмице, у читаоници Библиотеке одржала и радионицу *Путотис*, намијењену старијим основцима, којој су присуствовала два одјељења херцеговских основних школа.

Почетком мјесеца децембра, у сусрет новогодишњим празницима, у оквиру редовних суботњих радионица одржана је радионица прављења украса од папира којој су специјални допринос дали и родитељи полазника суботњих радионица.

Током мјесеца децембра своју збирку поезије и прозе за најмлађе, *Дјетињство у џепу*, промовисала је пјесникиња за дјецу Александра Вујисић.

Календарска година завршена је посјетом завичајног дјечијег писца Соње Тешановић Падров која је дјечији представила своју нову књигу пјесама за дјецу *Има једно мјесто*.

У току овог извјештајног периода одржано је 97 дјечијих програма којима је присуствовало 1797 дјеце, а кориштено је 1060 књига.

2. ОСНОВНИ ФОНД И КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ

Фонд

Изградња књижног фонда један је од основних предуслова за успјешно обављање културне, образовне и информационе улоге библиотеке. У протеклој години настојали смо да развијемо квалитетан, актуелан и богат фонд, водећи при том рачуна да се колекције не оптерете непотребним насловима и примјерцима. У сагласности са начелима струке наставило се са редовним пословима прочишћавања или пљевљења фонда излучивањем оштећених и неактуелних књига, као и принављањем фонда и благовременим евидентирањем у библиотечкој документацији.

У овом извјештајном периоду наставило се са сређивањем **Стручног фонда – Деоа 2** у коме је смјештена стручна и научна књига. Грађа стручног фонда распоређена је према УДК групама, односно према областима људског знања. Послије физичког поспремања фонда приступило се пописивању грађе по групама, издвајању предлога за поклон и за отпис. Пописано је и испљевљено 6 УДК група, чиме је Фонд припремљен за Ревизију. Књиге су прегледане једна по једна да би била одређена актуелност, физичко стање и да ли потпадају под критеријум старе и ријетке књиге или *ex libris*.

Приступило се уношењу Фонда у Cobiss и реструктурирању УДК група промјенама сигнатуре (ознаке за смјештај књиге) и затим улагања књига према сигнатурама. Књиге су у овом фонду биле сложене према стручној одредници односно детаљном стручном опису који књига добија каталошким обрадом. Ово је резултовало прекомпликованим начином улагања књига које је захтијевало дуго вријеме проналаска, а затим и враћања књиге на мјесто. Осим тога, овај начин улагања је био и дисфункционалан, јер су књиге које су струковно блиске на полицама остајале разједињене, нарочито с обзиром на то што иста публикација може имати више стручних одредница, чији је избор ствар каталогизатора. За потребе овог процеса креиране су сигнатуре које одговарају стручним одликама публикације и чине их евидентним. У овом извјештајном периоду, до процеса Ревизије, преструктуриране су групе 0, 1 и 2 – **промијењена је сигнатура на 2045 књига а урађен је 1671 нови запис.**

Референсна збирка и издавачке цјелине, смјештене у Читаоници, комплетно су унесене у узајамни електронски каталог Cobiss – у извјештајном периоду **унесено је укупно 1594 књига** овога дијела фонда.

Фонд стране књиге прибавља се најчешће поклоном. У току 2023. године смо инвентарисали и каталошки обрадили све књиге на страном језику које су прибављене до почетка процеса Ревизије, **укупно њих 40**, а каталошки описи похрањени су у интерној бази BIBLIO – програму за аутоматизацију библиотечког пословања.

Због неадекватног смјештаја за дјечију књижевност, која би према струковним препорукама требало да се налази у слободном приступу, све више долази до изражаја велика потреба за оснивањем **посебног Дјечјег одјељења**, како је у Закону о библиотечкој дјелатности и наведено када су у питању народне библиотеке, а којој групи библиотека припадамо и наша библиотека.

Набавка књига подразумева континуирано праћење актуелне продукције, претраживање каталога издавача, као и узајамних каталошко-библиографских база, затим селекцију грађе према актуелности и расположивим финансијским средствима и тражење најбоље понуде издавача и дистрибутера. Са циљем праћења текуће књижне продукције, у току маја мјесеца два библиотекара и директорица присуствовали су Међународном сајму књига у Подгорици „Сто хиљада разлога да дођеш“; јесењи сајам књига „Anderva book“ у Никшићу посјетили су два библиотекара и директорица;

двоје запослених (директорица и виши књижничар) су у току октобра посјетили Сајам књига у Београду.

Основни фонд је обогаћен са 1092 монографске јединица и 1461 серијских, које су редовно инвентарисане и каталошки обрађене. Годишњом куповином књига приновили смо 386 јединица грађе, док смо по основу поклона добили 706 примјерака.

Благовремено је вршена физичка обрада приновљене грађе. У узајамни електронски каталог Cobiss унијете су **укупно 4123 књиге**.

Уједно са набавком и обрадом фонда, током године се континуирано радило и на **његовој промоцији**. У том циљу од септембра мјесеца један библиотекар је редован гост прилога „Препорука за читање“ који се емитује у оквиру јутарњег програма „Новско јутро“ Радио-телевизије Херцег Нови. За овај прилог библиотекар бира и представља књиге из фонда Библиотеке, трудећи се да обухвати све потенцијалне категорије читалаца.

Током децембра мјесеца један библиотекар дао је свој допринос јавном часу поводом 190 година од рођења Јована Јовановића Змаја, који су у својој школи уприличили ученици и наставници ОШ „Илија Кишић“, а у виду плаката са сликама оних дијелова фонда Библиотеке који се односе на живот и дјело Змаја, или чији је он аутор.

Ревизија књижног фонда

Током извјештајног периода приступило се ревизији фонда Библиотеке. Ревизија је реализована према *Правилнику о поступку, роковима и начину вршења ревизије библиотечке грађе* („Службени лист Црне Горе“, бр. 020/11 од 15. 04. 2011) и подразумевала је израду Плана ревизије, образовање Комисија за ревизију које су у спроводиле процес ревизије дијелова фонда и о томе сачиниле писмене извјештаје.

Велики проблем у овом процесу представљао је недостатак документације о претходним ревизијама, из чега је закључено да је у претходним годинама било много покушаја реализовања овог задатка, али да се у томе никада није у потпуности успјело.

Одлучено је да се користи метода вршења ревизије која је најдетаљнија, са најпрецизнијим резултатима, али и најзахтјевнија: књиге са полица су једна по једна пописиване у Excel табеле а затим евидентирани у књигама инвентара. Да би се све књиге правилно евидентирале и да би се тачно утврдио њихов статус, распремљени су и класификовани многи пакети различитих врста грађе, инвентарисане и неинвентарисане, који су се у просторијама Библиотеке накупили током минулих година. Овом приликом пописано је 60.912 монографских публикација и 1269 серијских публикација. Комисија се морала изјаснити о статусу 80.732 инвентарна броја монографских публикација колико их је библиотека од свог оснивања посједовала, и о статусу 1291 инвентарног броја серијских публикација. Ревизијом није обухваћен Основни фонд серијских публикација, смјештен у екстерном простору (насеље Црвени крст). Иако процес ревизије није у потпуности завршен, завршена је ревизија најобимнијег и најфреквентнијег дијела фонда. Наиме, ако узмемо у обзир извјештај о ревизији Основног фонда серијских публикација из 2017. гдје стоји да овај фонд броји око 4000 јединица грађе, израчунавамо да је ревизијом 2023. године обухваћено више од 94% цјелокупног фонда, укључујући цјелокупни фонд монографских публикација. Основни фонд серијских публикација је због недостатка стручног особља, неадекватних услова рада – хладноће, као и зато што овај фонд има минималан обрт и најмање утиче на рад са корисницима, остављен за ревизију у прољећним мјесецима 2024. године. Приликом ревизије искористили смо прилику да из фонда излучимо књиге за које смо

сматрали да су ријетка издања, или задовољавају критеријум за стару књигу. За овај дио фонда ангажован је лиценциран конзерватор и рестауратор папира др Милене Мартиновић, да процијени стање ових публикација и о томе сачини извјештај, ради даљег поступања у циљу чувања и заштите.

Табеларни приказ резултат ревизије у 2023. години

Збирке		Број јединица
Основни фонд монографских публикација	Стручни фонд	42 174
	Лијепа књижевност, лингвистика и књижевна критика	
	Референсна збирка и издавачке цјелине	
	Легати (Суботић, Ковач и Радојевић) и Збирка СКЗ	
	Дјечији фонд	
Основни фонд серијских публикација	Легат Илије Зековића	
	Серијске	
Страна књига		3 201
Завичајна збирка	Монографске	6 639
	Серијске	734
	Стране	180
Легат Мираша Мартиновића		3 175
Легат Душана Петковића	Монографске	5 270
	Серијске	535
Дјечија књига на француском језику		273

Услуге

Према мишљењу теоретичара, библиотекарство је струка дефинисана услугом. IFLA / UNESCO Смернице за развој јавних библиотека утврђују да библиотека треба да пружи услуге усмјерене на задовољење библиотечких и информационих потреба припадника локалне заједнице. У протеклој години настојали смо да квалитетно услужујемо своје кориснике стављајући им на располагање информативне, едукативне и забавне садржаје који се налазе у нашим фондовима.

На основу статистичких података у Библиотеку је учлањено 294 нових чланова, од којих је 106 учлањено бесплатно. Чланарину је поново обновило 210 старих чланова. Услуге Библиотеке користило је 9657 лица. Читаоницу је користило 203 чланова, услугу коришћења интернета 104 члана, 99 корисника је користило стручну, референсну литературу, периодику, као и литературу из фонда Завичајне збирке. Током извјештајног периода обављено је 10 тематских претраживања на основу упита корисника. Издато је 15 814 књига.

У циљу обogaћивања фонда и подизања свијести локалне заједнице о библиотечким услугама, а поводом Међународног дана даривања књига (14. фебруар), позвали смо своје чланове да донирају књиге које припадају обавезној лектири.

Свјетски дан поезије – 21. март, обиљежава се широм свијета како би се промовисало читање, писање и изучавање поезије у различитим језичким заједницама. Као и претходних година Библиотека се придружила обиљежавању овог значајног датума, омогућивши грађанима да се бесплатно учлане или обнове стару чланарину.

Свјетски дан књиге и ауторских права – 23. април у свијету се обиљежава у знак поштовања према свим писцима који су допринијели културном развоју човјечанства, а како би се млади подстакли на читање и љубав према књизи. Поводом овог дана Библиотека је својим корисницима поклонила бесплатно учлањење и обнову чланарине.

Ради анимирања корисника стручно-референсне збирке и читаонице, обиљежили смо Национални дан подизања свијести о библиотекама, 5. октобар, позивом свим студентима да се на тај дан бесплатно учлане у Библиотеку.

У складу са начелом Универзалне доступности података, током године смо, према потребама својих корисника, користили сервис Међубиблиотечке позајмице. Ова услуга кориштена је 7 пута, а позајмљено је 11 књига.

3. МАТИЧНА СЛУЖБА

Матична служба ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови током 2023. године посјетила је све библиотеке из области њене матичности, укључујући и библиотеку Института „Др Симо Милошевић“ у Игалу.

У континуитету је праћен рад библиотека основних школа – ОШ „Дашо Павичић“, ОШ „Милан Вуковић“, ОШ „Илија Кишић“, ОШ „Орјенски батаљон“, ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић“, затим специјална библиотека ЈПУ „Наша радост“ и специјална библиотека Архива Црне Горе – Херцег Нови.

Обилазак сваке библиотеке подразумијева разговор са библиотекарском о раду библиотеке, проблемима, могућностима принављања фонда, преглед затеченог стања, евидентирање промјена у односу на претходну посјету и др.

Затечено стање у погледу фонда, опреме, кадра и сл. записником је евидентирано, док су све библиотеке доставиле неопходну документацију: статистичке податке, извјештај о раду за претходну школску годину и план за текућу. Када је у питању достављање Плана и програма рада за 2024. годину изузетак је била Специјална библиотека Института „Др Симо Милошевић“ у Игалу, уз образложење да нису у ситуацији у којој би могли планирати рад библиотеке док се не ријеше питања од виталног значаја за опстанак Института.

Благовремено је о свему овоме извјештавана Матична служба НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“.

4. САРАДЊА

Библиотека је и у 2023. као и у претходним годинама наставила сарадњу са великим бројем сродних институција, а посебно је сарађивала са: НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ Цетиње, Градском библиотеком и читаоницом Котор, Градском библиотеком Тиват, Народном библиотеком „Стефан Првовенчани“ из Краљева.

Настављена је сарадња са школама и предшколским установама, која је развијана кроз бројне посјете ђака и предшколаца, бесплатна учлањења, едукативне програме, радионице и слично.

Од изузетног значаја је и сарадња са издавачима, писцима, књижевним критичарима, музичарима и глумцима из Црне Горе и окружења.

Библиотека редовно сарађује и са свим службама и представницима оснивача – Општине Херцег Нови, и донатором Библиотеке – Туристичком организацијом Херцег Нови.

У току последњег квартала овог извјештајног периода потписан је Протокол о сарадњи са Културним центром Војводине „Милош Црњански“ из Новог Сада. Протоколом је дефинисана намјера континуиране сарадње основних дјелатности обје институције као и међусобне промоције културних активности.

Тим поводом смо посјетили и библиотеку Матице српске у Новом Саду и са њеним руководиоцем г. Селимиром Радуловћем такође договорили сарадњу, у смислу размјене међусобне промоције институција и активности, заједничког организовања научних скупова, заједничке истраживачке дјелатности из сфере библиотечке дјелатности и сл.

5. ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА БОКЕ КОТОРСКЕ

Прикупљајући грађу о Боки, „из пера“ Бокеља, као и издату и штампану у овој регији, Завичајна збирка омогућава свестрано упознавање Боке, њене прошлости и садашњости, те има научну, документациону, умјетничку и практичну вриједност. У току 2023. године прикупили смо 45 јединица грађе захваљујући поклонима суграђана. Каталожки је обрађено 78 јединица грађе. За потребе корисника извршено је 3765 претрага у електронској бази *Boka*, а издато 469 јединица грађе. Селектовали смо 1153 чланака прес клипинга. Прикупили смо 39 различитих библиографских јединица ситног библиотечког материјала. У циљу обogaћивања овог фонда претраживали смо библиографске базе података COBISS.SR и COBISS.CG, интернет странице издавача, организација и културних установа из Боке Которске, као антикварнице приликом посјете сајмовима.

У току године припремљена је за публикавање и штампу *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 41, као и *Билтен МСК Трг од књиге 2023*.

6. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА И ПОРТАЛ БИБЛИОТЕКЕ

На сајту Библиотеке, поред великог броја информација о Библиотеци и фондовима, редовно су ажурирана обавјештења о културним програмима и другим сегментима дјелатности. На *facebook* страници Библиотеке ажурно је извјештавано о активностима Библиотеке и одговорано на поруке који су корисници овим путем упућивали.

У току 2023. године започет је пројекат дигитализације прес клипинга који се односи на чланке објављене после 1. 1. 2023. На овај начин, након одабира релевантних чланака из дневне штампе, исти се скенирају и похрањују у одговарајуће фолдере, а затим се обрађују у OCR (optical character recognition) програму како би текст био претражив на сајту на који се постављају. На овај начин обрађено је 2833 чланака.

Поводом разних гостовања, манифестација, промоција и догађаја чији је организатор Библиотека, припремани су за електронско и штампано публикавање разни плакати, честитке и позивнице.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Сходно Закону о јавним набавкама, за потребе спровођења поступка јавних набавки исцрпно смо истраживали тржиште, припремали спецификације, редовно водили прецизне евиденције, обављали службену комуникацију, електронски и путем телефона. Реализовано је више поступака набавки путем споразума:

- Набавка канцеларијског материјала, средстава за хигијену, потребна послужења приликом промоција и манифестација;
- Благовремено отклањање мањих кварова;
- Куповина новина;
- Куповина књига;
- Куповина карата;
- Услуге смјештаја;
- Услуга штампања (Билтен *МСК Трг од књиге 2023*, часопис *Бока*);
- Услуга обавезног осигурања запослених;
- Услуга одржавање централног гријања.

Сходно законским прописима, преко службеника за јавне набавке, благовремено је достављено Управи за јавне набавке Црне Горе План јавних набавки за 2023. годину и сагласност надлежних из Општине на План за 2023. као и Годишњи извјештај за 2022. годину.

8. ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ

На дијелу зграде гдје се налази читаоница извршена је замјена дотрајалих дрвених прозора новим, од алуминијске браварије. Промијењена је табла са осигурачима у теп ормару и извршена замјена приоритетног дијела дотрајалих струјних инсталација. Извршена је замјена старих неонки у Депоу један и измјештене су између гондола јер су претходно биле постављене изнад самих полица, које готово досежу до плафона и које су на тај начин смањивале видљивост. Постављена је нова расвјета у Пријемном одјељењу. Започета је замјена дотрајалог инвентара у Пријемном одјељењу, зидних полица, пулта за услуживање корисника и кречење дијела приземља. Испред улаза у библиотеку постављено је ново платно за полукружну тенду, јер се старо поцјепало од вишегодишње изложености временским утицајима. Обављен је редован годишњи сервис противпожарног и противпровалног система заштите, контрола централног гријања, противпожарних апарата, мање поправке клима уређаја и дјелимични сервис компјутерске опреме.

9. ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

Обновљено је закључивање уговора са овлашћеном књиговодственом агенцијом о вршењу књиговодствених услуга, затим уговор о закупу са физичким лицем чији простор Библиотека користи као екстерни за смјештај фонда за који нема мјеста у матичној згради.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста предвиђено је радно мјесто секретар – правни факултет са положеним испитом за јавне набавке, које никада није било попуњено. Акциони план ревизорског тијела предвиђа попуњавање овог радног мјеста, што је врло разложно с обзиром на то да се обим посла у овој области увећава и да захтјевне административне послове, а на штету стручних послова, обављају директор и остали запослени, па би попуњавање овог радног мјеста у великој мјери растеретило запослене и допринијело њиховом неометаном обављању стручних послова. Налогом инспектора Управе за инспекцијске послове, Сектор за заштиту дјелатности од јавног интереса, Одсјек инспекције за заштиту културних добара, културну баштину и архивску грађу такође је препоручено да у установи мора постојати лице са високом стручном спремом, секретар установе, које ће обављати послове архиве у Библиотеци.

Сви економско-финансијски, књиговодствено-рачуноводствени, административни и технички послови у 2023. години су обављени ажурно и у складу са важећим прописима.

Библиотека и Савјет су сачинили, усвојили и благовремено доставили надлежним органима: План рада Библиотеке са финансијским планом за 2023. годину, Извјештај о раду Библиотеке са финансијским извјештајем за 2022. годину, кварталне финансијске извјештаје, Финансијски план МСК *Трг од књиге 2023*, Финансијски извјештај МСК *Трг од књиге 2023*, Извјештај за спровођење оптимизације, Извјештај о спровођењу плана интегритета, План јавних набавки за 2023. годину, Годишњи попис покретне и непокретне имовине са стањем на 31. 12. 2023. године, Извјештај јавних набавки.

Свим субјектима који су послали захтјеве за слободан приступ информацијама одговорили смо у законском року.

Сви чланови управљачких и стручних тијела (Савјет Библиотеке, Програмски Савјет МСК *Трг од књиге*, Извршни одбор МСК *Трг од књиге*, повремене и привремене комисије и радна тијела) савјесно и благовремено су обављали послове из своје надлежности.

Благајнички послови, службена кореспонденција, затим уредно сређивање евиденција запослених о присутности на раду, примање и отпремање поште обављано је благовремено.

И даље остају неријешени битни сегменти за рад Библиотеке из претходних година, а односе се на:

- Рјешавање проблема простора за рад Дјечијег одјељења;
- Поправку мокрих чворова и водоинсталације;
- Наставак замјене браварије;
- Осмишљавање дугорочног рјешења проблема смјештајног капацитета за фонд Библиотеке;
- Обезбјеђивање сагласности за запошљавање библиотекара, квалификованих лица дефицитарне струке, а који су неопходни за нормално функционисање Библиотеке. Према *IFLA - UNESCO смерницама за развој јавних библиотека* на 2.500 становника потребно је најмање једно стручно лице запослено на пуно радно вријеме. Када се ова формула примијени на наше локалне услове (Херцег Нови је по попису из 2011. имао око 30.000 становника) долазимо до броја од најмање 12 неопходних стручних лица, а да би Библиотека могла да остварује све задатке и циљеве ради којих је и основана од стране Општине Херцег Нови. Свјесни смо тога да у овом тренутку није реално очекивати да се број стручних запослених у Библиотеци може у кратком временском периоду повећати за скоро 100%. У исто вријеме, сматрамо да би се ради унапређивања рада

Библиотеке свакако требало кренути са имплементирањем горе наведних смјерница и у том смислу запослити барем још два стручна лица.

В.Д. директора

Јасна Маслан